

Po stopách amerických rév – Muscadine

MUDr. Martin Křístek

Florida

Florida je považována za kolébku vinařství USA. Francouzští Hugonoti se krátce po vylodění v r. 1562 pokoušeli vinifikovat plody divoce rostoucí *Vitis rotundifolia*, což je nejstarší záznam o výro-

bě vína na půdě Nového světa. Staletí trvajících pokusy o výsadbu révy vinné dovezené z Evropy bohužel vedly k poznání, že jiné než původní druhy netolerují místní klima. Teploty dosahují na jihu poloostrova subtropických hodnot (zmírňující vliv mají rozsáhlé okolní vodní plochy a vlhké oceánské větry) a roční srážkový úhrn činí v průměru 1320 mm. Zimy jsou suché a kumulace srážek v horkých letních měsících vytváří ideální podmínky pro šíření plísní a Pierceovy choroby. Univerzitní program šlechtění vhodných kultivarů byl za podpory státních i federálních institucí zahájen ve 30. letech minulého století. V r. 1923 vzniklo neziskové sdružení *Florida Grape Growers Association* za účelem pomoci farmářům a zahrádkářům v zakládání vinic, přístupu k novým poznatkům a zkušenostem jiných vinařů, a také v šíření povědomí o kvalitě a příznivém zdravotním působení místních hroznů.

V současnosti se ve floridských vinicích (celkem 235 ha) vyskytují dvě geneticky vzdálené skupiny odrůd. První jsou odolné původní kultivary **Muscadine** (*Vitis rotundifolia*), včetně novošlechtění z Georgia Agricultural Experiment Station: Dixie (r. 1976), Welder (r. 1977), Alachua (r. 1990), Florida Fry (r. 1994) a hybridu *bunch/muscadine* Southern Home (r. 1994). Druhou skupinu tvoří **Florida hybrid bunch grapes**, které byly vyšlechtěny složitým mezidruhovým křížením za účelem vyšší rezistence k chorobám. Nejvíce rozšířeny jsou Stover (od r. 1968), Conquistador (r. 1983), Lake Emerald (r. 1954) a Blanc Du Bois (r. 1987), dalšími zástupci jsou Blue Lake (r. 1960), Norris (r. 1966), Liberty (r. 1976), Suwannee a Daytona (r. 1983), Orlando Seedles (r. 1986), podnože Tampa (r. 1982) a Florilush (r. 1994). Druhá skupina obecně dává vína vyšší kvality, avšak odolnosti Muscadine

Jihovýchod USA je, co se týče révy, geneticky nejrozmanitější region světa. Rod Vitis je zde zastoupen jednak druhy řazenými k podrodu Euvitis (např. Vitis vinifera, Vitis labrusca, Vitis aestivalis), jednak podrodem Muscadinia, jehož jediným zástupcem je Vitis rotundifolia.

nedosahuje. Statistická data uvádějí následující podíly na výsadbách: 72 % Muscadine, 28 % Florida hybrid bunch grapes.

Muscadine (*Vitis rotundifolia* Michx.)

Skupina rév jihovýchodu USA (od Delaware po státy Mexického zálivu, dále Missouri, Kansas, Oklahoma a Texas), která byla známá rovněž pod názvy *Bullace*, *Scuppernong* nebo *Southern Fox Grape* (jižní liščí réva). Charakteristická je malým počtem (2 až 40) kulatých bobulí (25–37 mm) a tlustou slupkou zelenkavé, bronzové, růžové, purpurové nebo černé barvy. Nevytvářejí hrozen, jednotlivé bobule samostatně dozrávají a poté opadávají. Vzhledem k odlišnému počtu chromozomů podrodů Muscadine a Euvitis (40 vs. 38), selhávají pokusy o jejich křížení (s výjimkou Southern Home jsou hybridy neplodné) a muskadinové podnože nejsou kompatibilní s evropskou révou.

Muscadine je označována jako America's First Grape (první réva Ameriky), neboť již první osadníci konzumovali její plody (St. Augustine, Florida). V polovině 19. století, když byla Severní Karolína největším producentem vína v USA, bylo nejprodávanějším vínem *Virginia Dare* (cuvée Muscadine/Concord/Catawba). Severní Karolína dodnes uděluje v rámci North

Carolina State Fair zvláštní cenu za Best Muscadine (nejlepší Muscadine). Dalšími producenty jsou Jižní Karolína, Georgia, Alabama, Mississippi, Florida, Louisiana, Tennessee a Texas. Popsáno bylo několik desítek původních odrůd i novošlechtění. Nejrozšířenějšími jsou *Scuppernong*, *Carlos*, *Magnolia* a *Noble*.

1. Dvoudomé odrůdy

Black Beauty (jedna z nejlepších Muscadine, černá slupka), *Black Fry* (vysoce resistantní, velmi plodná, výborná chuť, černá slupka), *Darlene* (bronzová slupka), *Fry* (nízká odolnost k černé hnilobě, velká bobule, bronzová slupka), *Higgins* (nadměrně plodná, růžová slupka), *Jumbo* (vysoce resistantní, největší bobule ze všech Muscadine, postupně dozrávající během několika týdnů, ideální pro vinaře-zahrádkáře), *Scuppernong* (raná odrůda, objevená r. 1810 Dr. Calvinem Jonesem v Severní Karolíně, výborná jemná chuť, bronzová slupka), *Sugargate* (výborná chuť, velká bobule, černá slupka, vhodná pro vinaře-zahrádkáře), *Summit* (plodná odrůda, tenká bronzová slupka), *Supreme* (resistentní, plodná odrůda, výborná kvalita, černá slupka), *Sweet Jenny* (resistentní, plodná odrůda, velká bobule, bronzová slupka).

2. Jednodomé odrůdy

Carlos (jedna z nevhodnějších Muscadine k výrobě vína, vysoká plodnost, malá bobule,

bronzová slupka), *Cowart* (největší bobule ze všech jednodomých odrůd, černá slupka), *Dixieland* (velká bobule, výborná chuť, bronzová slupka), *Dixie Red* (velmi plodná, 12 až 30 bobulí, červená slupka), *Fry Seedles* (nutné je opylení, červená slupka), *Magnolia* (velmi plodná, výborná pro výrobu vína, atraktivní bílá slupka), *Nesbitt* (plodná odrůda, bobule postupně dozrávají 4 až 5 týdnů, černá slupka), *Noble* (raná a plodná, vhodná pro červená vína, černá slupka), *Redgate* (až 40 bobulí, dozrávají společně, červená slupka), *Regale* (raná odrůda, vysoký obsah kyselin, vhodná pro červená vína, mošty a želé, černá slupka), *Sterling* (dobrá rezistence, bronzová slupka).

Vitis rotundifolia je ideální révou teplého a vlhkého jihovýchodu USA, kde neprospívá *Vitis vinifera* ani *Vitis labrusca*. Nízká mrazuvzdornost limituje její výsadby na území, kde teplota neklesá pod $-12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Nejlépe profituje na půdách písčitých a jílovitých (pH 5,5 až 6,5), nesnáší půdy vododržné. Původní Muscadine jsou dvoudomé liány s charakteristickou „foxy“ vůní nahnilých jahod. Šlechtění vedlo k selekci samosprašných jedinců (ve smíšených výsadbách vždy alespoň každý třetí keř nebo nejvýše 7,5 m vzdálený od samičího keře) s ovocitým aromatickým profilem. Kořenový systém je velmi mělký (většina kořenů do 30 cm hloubky) a zavlažování mladých vinic (2 až 4 roky) v regionech se suchými léty (srážkový úhrn pod 760 mm) nezbytné. Používají se dva způsoby vedení: vertikální (trojdrát s vodorovně nebo vějířovitě vedenými tažni) a horizontální „overhead“ (až 8 ramen z jednoho kmínku ve výšce 210 cm). Množení pomocí řízků není obvyklé, tradičně se využívá kladení rozvodů

(letorosty se sklóní k zemi a přihnou zeminou) nebo štěpování semenáčů. Plodnost nastupuje ve 3.–5. roce. Objem sklizně činí 3 až 7 tun/hektar (tj. více než 9 kg na keř). Divoce rostoucí keře byly údajně schopné pokrýt plochu 2,5 ha a vyprodukovat 1 000 kg plodů. *Vitis rotundifolia* je mnohem odolnější k chorobám než *Vitis vinifera* nebo *labrusca* a zcela imunní je vůči révokazu a Pierceově chorobě. Problémem může být hořká hniloba (*Melanconium fuligineum*), padlí révové (*Uncinula necator*), bakteriální skvrnitost (*Mycosphaerella angulata*) a černá hniloba (*Guignardia bidwellii*). Příležitostnými škůdci jsou kobylky, mšice, dřepčící a ptactvo.

Bobule dozrávají jednotlivě od poloviny září do konce října. Při sklizni lze využít mechanické setřásání (nízká soudržnost bobule s třepinou). Přestože obsahují pečičky, jsou vhodné k přímé konzumaci (trvanlivost prodlouží mírné podchlazení). Nejčastěji se ale uplatňují při výrobě vinného želé, marmelády a moštu, v menší míře jako surovina pro sladká či suchá vína. Vzhledem k silné a tuhé slupce je výlisnost nízká, výlisky slouží i jako krmivo pro dobytek. Produkty Muscadine jsou na trhu USA potenciální plnohodnotnou alternativou zde tolik populární odrůdy Concord (*Vitis labrusca*).

Producenti zdůrazňují vysoký obsah resveratrolu (kardioprotektivní a antikancerogenní účinky) a vlákniny (snížuje krevní tlak, hladinu triglyceridů, celkového i LDL cholesterolu, riziko rakoviny tlustého střeva, zpomaluje absorpci glukózy a zvyšuje senzitivitu přičně pruhozaného svalstva k insulinu). Např. studie Mississippi State University prokázala, že potkani krmení stravou obohacenou o muskadinové pyré vykazovali nižší hladinu LDL choleste-

Vitis rotundifolia

rolu a vyšší hladinu HDL cholesterolu než kontrolní skupina. Bílá i červená vína Muscadine obsahují i více než 40 mg/1 resveratrolu (červená vína z *Vitis vinifera* 0,2–18 mg/1).

San Sebastian Winery

Muscadine zpracovává na Floridě celkem 16 vinařství. San Sebastian Winery bylo založeno r. 1996 nedaleko historického centra St. Augustine (východní pobřeží Floridy). Vnohady (32 ha) se nacházejí v nedalekém Clermontu, další surovinu nakupují od smluvních dodavatelů (165 ha): *Florida hybrid bunch grapes* (Stover, Suwannee, Blanc Du Bois), *Mississippi hybrid* (Miss Blanc) a *Muscadine* (Noble, Carlos, Magnolia, Welder). Průměrný hektarový výnos činí 15 až 17 tun hroznů. Standardně využívají ušlechtilých kultur kvasinek, chaptalizace a pomalé (2 až 8 týdnů) fermentace při nízkých teplotách (bílé vína 13–15 $^{\circ}\text{C}$, červená vína 24 $^{\circ}\text{C}$). Roční produkce činí 960 000 lahví: 12 druhů vín, vč. šumivého a dezertních „Cream Sherry“ a „Port“ (sic!). Vína jsou distribuována pouze na území Floridy s doporučenou dobou konzumace do dvou let.

Návštěvníci vinařství se mohou zúčastnit komentované prohlídky výrobních prostor, vč. doprovodného filmu a ochutnávky, nakoupit vína, místní speciality a sommelierské potřeby ve firmní prodejně, nebo navštívit Wine and Jazz Bar s živou jazzovou hudbou.

San Sebastian Vintners White – světle zlatožlutá barva, výrazná vůně lesních jahod, tóny přezrálé josty, angreštu a černého rybízu, středně plné, polosladké, jemná kyselinka, čistá dochuť (**½)

San Sebastian Vintners Red – temně rubínová barva, výrazná vůně jahodové marmelády, tóny sušených bylin, plnější, polosladké, svěží kyselinka, perzistentní dochuť (***)

Vinice v San Sebastian Winery s keři odrůdy Muscadine. Foto archiv autora.